

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
 Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
dr. BALOGHY ERNŐ.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEKET
 és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel.
 MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Jókai meghalt.

(1825—1904.)

Lehullott a mi fejünk koronája. A virágok szép hónapjában sirva vitte el a tavaszi fuvalom a nemzet fájdalom-zokogását felriasztó gyászirt: meghalt Jókai Mór! Van-e elég fekete lobogója ennek az országnak, mely csak külső jelét is tudná nyújtani a lelkünket megillető nagy, gyászos veszteségnek? Van-e asszonyaink, leányaink szemében annyi szivből fakadó könnyesepp, mely őt elsírati tudná? Terem-e annyi virága a magyar földnek, mely elég lenne az ő ravatalára? Meghalt, kisenvedett. Az egész művelt világot nagy veszteség érte, de a mi veszteségünk a legfájdalmasabb, a legnagyobb. Hiszen ő a miénk volt. Apánk, testvérünk. Gyermekekünk álmát ő szötte tele a tündérregék aranyzálaival. Ifjukorunkban megtanított bennünket szeretni a hazát, az Istent, a hitvestársat. Bűbájos szava visszaidézte közénk a nagy idők nagy emlékeit. Olvasván írásait, megzendültek körülünk a nemzeti harcra hívó tárogatók harsonái s feltámadni, megdicsőülni láttuk a hősokeket, akik meghaltak tevérted magyar szabadság. És akit csodálva irigyelt tőlünk az egész művelt világ, a XIX. század egyik legnagyobb

szellemóriása, az ujjaszülető nemzet tette ébresztője nincs többé. Meghalt Jókai Mór! Zokoghatunk magyarok.

Ki volt a világnak Jókai Mór? Nagy író, hatalmasabb, nagyobb azoknál, akiket a kulturában előrehaladottabb nemzetek a maguk nemzeti világában nagynak tartottak. De mi volt nekünk magyaroknak Jókai? Azt kifejezni talán alig, azt a magyar szívnek csak érezni lehet. És érezzük. Nem akkor éreztük oly igazán, mikor a nemzet megtisztelte magát azzal a ragyogással, fényvel, melylyel nagy fiának ötvenéves írói jubileumát bearanyozta, hanem éreztük most, mikor lelke elszállt a halandó testből s egykor két jószág tekintetű kék szeme lezárva, ő maga ravatalon fekszik, holtan, hidegen. Mintha a nemzet lelkéből szakadt volna ki egy legdrágább, legértékesebb darab.

Aki most a halottas ágyon, majd virágos ravatalon fekszik, az a vigasztalanság napjaiban vigasztalónk, reménytelenségünk közepette a felkelő reménység hirdető sugára volt. A nemzet szervezetéből való ideg, az ősmagyar faj agyvelejéből kipattant szikra, aki szellemének hatalmas erejével, fantáziájának ragyogásával, mint egy álló csillag tündökölt fölöttünk. Ó, hogy szötte be csodálatos ábrándvilágát gyermek, ifjui, majd férfiúi álmainkba? A

szegényes kunyhók vágya, az ősi köznéposztály hazafisága s a magyar főurak igazi fajnőbűsége ott ragyogott minden során, betűjén, mint a gyémántkő a napnak sugarában. Szerette ezt a földet, a vérrel áztatottat, melynek minden porszemét bearanyozta csodás költészetének varázsával, lángoló szívének most már kihűlt szeretetével. Egykor ott állott hozzá egyarányu, kortársa Petőfi Sándor oldalán, mikor a tüzkereztséget szenvedte át a magyar szabadság. Amit akkor érzett, a honszerelemnek az a szent érzete, melyért amaz meghalt Segesvárnál, az ennek a szellemi gígnak átvonult egész élete folyamán. És most az az érzelmi folyamat megszűnt, vagy átszállt lelkével ismeretlen csillagvilágok ragyogó ködpárai közé. A zengő szobor letörött s mi zokogva állunk meg földi romjainál.

Az eszmék, a gondolatok, melyeket Jókai Mór hirdetett, utat törtek nemzete lelki világába. Megértette azt, amit irt, ur és paraszt. Megértették, akik a trónuson vagy a trón közelében éltek s meg akik a porban hurcolják a földi küzdelmeknek keserves igáját. Minden tollvonása egy-egy szivdobbanás volt, mely tisztaságával nemesített, kedves humorával kedvre derített s bearanyozta fölöttünk ezt a szürke világot, mint a felhők mögül előtörő napsugár, szivár-

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

Tavaszi hangok.

Bokor alatt ibolyatő virúl,
 Illat árad kék virágairúl.
 Vándorló szellő hogyha rátalál,
 Megesókolja és aztán tova száll.
 Ha én meglátom a barna rögön,
 Illatát szívom, benn' gyönyörködöm.
 Mert szín s illatban mind te vagy jelen
 Tavasz ura, én édes Istenem!

Enyhe, ragyogó az égi sugár,
 A mezőn élet kel, a merre jár.
 A barackfákkal hogy ölelkezik,
 Az ág szép piros rügybe öltözik.
 Aldás kukucsukál minden ág hegyén,
 A szivemben is duzzad a remény.
 Égi sugárban, baracklevelen
 Neved olvasom édes Istenem!

Föl az égbe száll pacsirta madár.
 Zsendül a vetés, vidul a határ.
 Bogárka neszél száraz fű alatt,
 Boldog a jószág, a tél elhaladt.

A zöld vetésben, pacsirta szóban,
 Tavasz virága vagy téli hóban,
 Abban, mit ég ad és a föld terem,
 Téged látlak én édes Istenem!

Forgács E.

Viharágyu.*)

Irta: Türr Antal.

Katonakoromban mindenféle ágyut láttam, sőt nem egyszer néztem velük farkasszemet is. És akárhányszor jóízűt nevettem, ha az öblös szájukon kiokádták a gyilkos golyót, de az célt tévesztve nem a katonaságban tett kárt, hanem a türelmes anyaföldet turta föl mérgében olyan magasra, mint a szt. Gellért-hegy. De viharágyut még akkor nem láttam. Ezt csak később fedezte föl az emberi agy, hogy beleavatkozzék az égiek hatalmába. Hanem hogy föltalálódott, ezt is megismertem. Nem olyan veszedelmes, mint a másik, de anyósijesztőnek jól beválik.

A fűzesekkel borított szőke Tisza partján utaztam egyszer egy meleg augusztusi napon.

*.) Megjelent az „Ország-Világ“ 1904. évi 11. számában.

Olyan keményen szórta a nap a tüzes nyilait a szárazságtól epedő földre, hogy az szinte könyörgött egy kis esőért. Az ember igazán nem hűthette meg magát még készakarva sem. A nagy hőség miatt nem utazhattam tovább, hát hogy az idő kárba ne vesszen, betértem az a...i földműves iskolába. Ott több jóbarátom volt a tisztek között, akik tárt karokkal fogadtak örömeiben és hogy a ritka találkozásnak csattanója is legyen, rögtönöztek a kertben olyan helyre egy murit, hogy a török császár három napig is részeg lehetett volna tőle az egész háremével együtt.

A nagy sátoros diófák alatt telepedtünk le egy kerek asztalhoz. Olyan kedélyesen sutogtak a nagy diófák sűrű, zöld lombjai a fényes napsugarakkal, hogy akármelyik szerelmes leányka is megirigyelhette volna. Mi pedig a kellemes árnyékban egymásután fogasztottuk a jégbehűtött „hegy levét“, amelyet a phyloxera akkor még nem pusztított el. A régi pajtáskodás felejthetetlen emlékeit, meg a „kabei asszonyt“ annyira emiegettük már, hogy egyszerre csak azon vettük magunkat észre, hogy sirva vigadunk. Ez különben magyar ember szokása!

ványt rajzol és bearanyozza azok pere-mét. Hány gyermekajk az, melyet megkacagtatott, hány leánysziv, melyet nemesen, tisztán szeretni tanított, hány ifjunak lehelte lelkébe a hazaszeretet izzó lángolását és a becsületes munka szeretetét. És hány könyűt törölt le asszonyi szemekből s a hazafiak lelkéből akkoron, mikor még nyilvánosan szeretni sem volt szabad ezt a hazát? És mit adtunk érte cserébe mindezért? Igaz nemzeti elismerést a művész homlokára, ez elismerésnek koszoruját ősz fűrtjei fölé. De ezt a koszorut is holt keze visszaadja im s odailleszti a magyar nemzeti Géniusz fölé.

Jókai Mór teste meghalt. Lelke él és emléke itt marad közöttünk. Ha szobrot emelünk is neki, magasabbat, mint Egyiptom gulái, mint az évezredek előtti piramisok, azt az emléket, a tudatot hogy élt, volt, mégis jobban főtartja az a rengeteg alkotás, melyet hosszu életpályáján, de mindig fiatalos lelkesedéssel s mindig nemzeti szellemben teremtett. Igenis teremtett. Mert szelleme a világot átható isteni szellemnek darabja volt, mely életet adott a holt rögnek, feltámasztotta a mult idöket, megnyitotta a jövendő nagy távolságait. S ez a nagy szellem halandó nem lehet. Szállt, im elszállt tölünk az ismeretlen ködök világán tul, ahol köszöntik őt a magyar história nagy alakjai. Kortársai, akiknek lelke a szabadság harcában az ő lelkével egybeforrt. Azok, akiknek hangján szólt hozzánk nagy idök nagy napjairól. S amig mi zokogunk mulása fölött, Petöfi, Vörösmarty, Tompa, Arany, Kerényi, Árpád kacagányos daliái, Hunyadi János, Mátyás király, Kinizsi, a fekete sereg s a régi jó táblabírák köszöntik őt:

— Isten hozott!

Azon az éjszakán pedig, melyen ő innét elköltözött, nem csillag hult le, hanem egy új csillag kelt fel a hadak útján, a menyboltozaton. Anyák, ha meglátjátok ezt a ragyogó égi fényt,

tanítsátok meg gyermekeiteket izekről iziglen, amig magyar él:

— Ime az Jókai örök dicsőségének tündöklő csillaga.

Az erős kéz.

Zombor, május.

(T. Z.) Mióta gróf Tisza István tartja kezében az ország kormányrudját, sokat hangoztatott jelző: az erős kéz.

Azok, akik elvből minden hatalmon levő kormánnyal szemben ellenséges állást foglalnak el, kik a kabinetek tagjaiban nem a szabadelvűség bajnokait látják — hanem a nekik szintén elvből nem tetsző személyiségeket, azok parlamenti bombasztként használták e jelzőt, melyet a gúnynak rosszul alkalmazott fegyvereivel üres frázissá akartak degradálni.

A többség azonban, mely gróf Tisza Istvánban az első pillanattól fogva azt a férfit tanulta megismerni, aki szilárd politikai meggyőződéssel, erős elhatározással, az ország javát tartva szem előtt foglalta el a miniszterelnöki széket, azok biztak az erős kézben annál is inkább, mert a viszonyok megkövetelték annak feltűnését.

Erős harcok közepette foglalta el gróf Tisza István azt a kiváló állást, melytől az ország polgársága a törvények végrehajtását, az állam jólétének fejlesztését, a belrend és a belbéke fenntartását egyenesen megköveteli.

Akkortájt az obstrukció dühöngött, gróf Tisza István állambölcsésége módot talált arra, hogy a béke helyreálljon. A parlamentben rendet csinált tekintélyének, szavának sulyával anélkül, hogy egy pillanatra is érezte volna, miszerint ura tud maradni a helyzetnek, ha más eszközökhöz kellene is folya-

modnia. A parlamenti kisebbség leszerelt és ha külsőleg nem is demonstrálta, bensőjében már elismerte az erős kéznek erkölcsi fölényét. A gunyolódás alábbhagyott s a szálló ige már nem lett annyira frázisként használva, mint az első hetekben.

A parlament békés munkálkodáshoz látott. A költségvetés elfogadtatott, az ujoncmegajánlás megtörtént s az egész ország közvéleménye megkönynyebbülten lélegzett fel ama biztos remény hatása alatt, hogy végre megjönnek a várva-várt jobb idök! Sajna, csalatkoztunk. A látszólagos béke csak a vihar előtti nyomasztó csendesség volt. Gróf Tisza István éppen a leggyönyörűbb nemzeti vívmányról tett jelentést a felség elhatározásáról, Rákóczi hamvainak hazahozatalát illetőleg, midőn az általános örömrivalgást elnyomta a váratlanul feltornyosult ködfelleg, mely hirtelen ránehezedett a nemzetre és síri némaságával elfojtott minden hangot. Kiütött a vasuti sztrájk!

Leirhatatlan megdöbbenéssel vette tudomásul az ország ezt a hallatlan eseményt, mely páratlanul áll a nemzetek történetében! Még csak álmodni sem mert senki, hogy egy oly tesztület, mely eddig az ország szeméfényét képezte, annyira megfélekedezék jó hirnevéről, de legfőképpen kötelességéről, hogy oly alacsony eszközökhöz folyamodjék, mint az az erőszak, melyet az állam tekintélye, a polgárság békéje ellen elkövetett. És megtörtént az, ami hihetetlen volt: az állam tekintélye kompromittálva lett az egész világ előtt.

Most már a krónikásoké a lefolyt esemény, nekik jut az a szomorú feladat megörökíteni azt a jövendő nemzedék számára. Mireánk más feladat várako-

Persze, hogy a jó nótá sem maradhatott el. Fényes nappal volt még, de ezért mi mégis arra a nótára gyujtottunk rá legtöbbször, hogy:

Tizenhárom éjjel meg egy nap,
Jól kimulathatom magamat . . .

Ennek pedig a rózsás hangulat volt az oka. Mert mi tagadás benne, a házasemberek csak akkor mulathatnak igazán kedvük szerint, mikor az „aranyos asszonyka“ nincs az oldaluk mellett. Ilyenkor lehet egy kicsit kirugni a hámból.

Mikor már kettőzött a szömöm és bögnék néztem az eget is, csak akkor vettem észre, hogy a lák mögött elterülő szabad térségen valami „monstrum“ ágaskodik az ég felé. Fekete volt mint az ördög és magas, karsu, mint valami gyár kéménye. A ragyogó augusztusi nap arany sugarai meg-megesillantak rajta.

— Hát az mi az Isten csudája? — kérdém eltűnődve.

— Viharágyu — mondta az egyik jóbarátom.

— Osztan mire jó az?

— Telefonálunk vele a felhőkbe, ha nagyon makrancoskodnak.

— Ugyan, ugyan!?

— De ugy ám!

— Szeretném hallani.

— Azt mindjárt meghallhatod pajtás, ugyanis tornyosulnak a felhők fölöttünk — mondta a másik jóbarátom és odaintette a kerti szolgát.

Éppen egy nagy, sötét felhő lebegett a viharágyu fölött. A szolga odasietett a viharágyuhoz, erősen ráütött valami kalapácsfélével egy kinyuló vaskarra és abban a pillanatban olyan iszonyu dörgés rezgettette meg a tikkadt levegőt, hogy a borospoharak is körtáncot jártak az asztalon. Ha asszonyféle hallotta volna ezt a rémületes dörgést, hát menten kocsonyává vált volna.

A vészfelhő az erős légrázkódtatástól lassan szétfoszlott és nagy cseppekben hullott az eső néhány pillanatig. Szinte jól esett, hogy egy kissé lehűtötte a meleg levegőt.

— Igazán okos dolog, ha német találta is ki — mondtam a többieknek és „beesudál-

koztam“ egy nagy pohár bort a német-magyar barátság tiszteletére.

— Vivát! — mondták a jó pajtások és koccintottak.

Alkonyattájt, mikor a nap már lilaszínű sugarakat lövelt ki magából, annyira be voltam avatva a viharágyu titkaiba, mint egy jól kiképzett tüzér.

*

Mikor a kellemes esti hűvösben, a hold sápadt fényénél hazafelé robogott a kocsim a csendes Tiszaparton, egyre azon tündöttem, hogy mire tudnám én a viharágyut fölhasználni? A feleségem szokta ugyan néha-néha a házi csendet megzavarni, de ez még nem vihar, nem is zivatar. Csak olyan záporféle, mint mikor a bánatos felhő hirtelen kisírja magát. Egyszerre nagyot zökkent velem a kocsi és ez a zökkenés eszembe juttatta az anyósomat. Ez már tudott „hangicsálni“, sőt ha hébe-hóba betoppant a házunkba, olyan vihart támasztott, hogy Plutó is bezárta hirtelen a pokol kapuit, nehogy valamiképp bejusson hozzánk a kedves anyósom.

Azt mondják, hogy a házasság az égben köttetik, de ez csak bolondság, mert a házass-

zik. Mi az erős kézről szólunk, arról az erős kézről, melyet gróf Tisza István vall magáénak s amelynek kimagasló fegyverténye éppen a vasuti sztrájk megszüntetése volt. Most már tiszta képlünk van a lefolyt eseménynek minden mozzanatáról. Mérlegelhetjük annak pillanatról-pillanatra beállott esélyeit és azok alapján állíthatjuk fel ítéletünket. Az országban ismét rend van és mindenütt béke uralkodik.

Itt tehát e békés keretekben kell igazat adnunk már most gróf Tisza István ama kijelentésének, midőn a parlamentben kimondotta a megdönthetetlen igazságot: a vasutasok nem sztrájkoltak, hanem esküjüket szegték meg! A végletekig vitt erőszak nem volt bérmozgalom, hanem eléggé el nem ítéhető esküszegés.

Feltétlen igaza volt a kormányelnöknek. Azok, akik a gözmozdonyok kiürítését tétlenül nézték és helyeselték köztisztviselői az államnak, kiket az eskü szentsége, a férfias fogadalom kötött a köteleességek teljesítéséhez, ugyszintén azokat is, akik nagyjából katonák voltak és éppen ő róluk gondoskodott az állam kétszeresen, midőn másodizben is szolgálatába fogadta. Az az állam, amelyet oly könnyelműen állítottak pellengérré, holott kétszeresen gyámolítójuk volt.

A vasutasok nézete szerint erőszakos eszközeiket szentesítette a cél: a létküzdelem, a megélhetés megoldhatatlan problémája. Volt némi igazság benne, azt elismeri mindenki. De nem volt igazság abban, amit elkövettek.

Gróf Tisza István, ki szavával még eddig nem igen játszott, kijelentette a vasutasoknak, hogy amennyire a viszonyok megengedik, fokozatosan

fogják javítani a fizetéseket. Az ország általános többsége tudta, hogy ez meg is fog történni és megnyugodott a biztos tudatban. Csak éppen a vasutasok nem bíztak annak szavában, kiben úgy a korona, valamint a nemzet bizalma összpontosul. Ez nem volt előttük elég garancia — következett a tett.

Erőszak árán akarták kicsikarni azt, amit a törvény meg nem enged. Kikarták ragadni a gyepőt a kormánybatalom kezéből és diktálni azoknak, akik az egész nemzetért felelősek.

Erre már nem lehetett másként felelni, mint ahogy a kormányelnök felelt. A törvény által szorosan meghatározott végletek előtérbe léptek, az ország nyugalma, az általános békéje veszélyben forgott, a szenvedélyek elemi erővel találkoztak; az erős kéznek nem volt szabad egy pillanait sem tétovázni: sujtania kellett! Lesujtott! És e mozdulatot helyesléssel fogadta az egész nemzet, még azok is, akik csak frázist láttak abban, ami tény és pedig törvényes alapokon álló tény lett.

Az állam tekintélye, a polgárság jóléte egy pillanattig sem tűrhette tovább az abnormis helyzetet. Gróf Tisza István tehát csak köteleességét teljesítette, midőn a közóhajnak hatalmának teljes súlyával megfelelt.

Igaztalanul itéli meg azonban az erős kéznek működését az, aki azt erőszaknak minősíti. Az nem volt erőszak. Amit gróf Tisza István tett, annak kuforrását a törvényben mindenki megtalálhatja és ő egy hajszálnyira sem tért el attól, amihez folyamodni joga volt. Mert éppen azoknak esik feladatul a nemzet tekintélyének megóvása, akiket a nemzet mint arra hivatottakat a ve-

zetéssel megbiz, gróf Tisza István tehát azt tette, amit a köteleesség elébe szabott. Megmutatta a vasutasoknak azt, hogy tud érvényt szerezni szavának, hatalmának és fenn tudja tartani mindvégig azt a tekintélyt, mely benne mint az állam jelenlegi képviselőjében összpontosul.

Megmutatta a vasutasoknak s rövid időre rá a szociálistáknak is. A május elsei megszokott ágaskodás ez évben szünetelt. Mindenütt rend és béke uralkodott, sehol az egész országban nem emelkedtek fel azok a hangok, a melyekhez már annyira szokva voltunk.

Örömmel és nagy megnyugvással vette tudomásul az egész nemzet azokat az intézkedéseket, melyeket a kormányelnök e napon tett s általános volt az óhaj: mindig így történjék!

A nemzet gróf Tisza Istvánban a lefolyt heteknek eseményei után megismerte tökéletesen azt a férfit, akire mindenkor számíthat és akinek erős kezében az ország sorsa a legméltóbb helyen van. Ilyen erős kéz kell, ha veszélyben van a törvényes rend, ha támadás történik az állam tekintélye ellen, viszont oly igazságos és jóakaró férfi kell, mint gróf Tisza István, aki szívében viseli mindenkinek ügyét és legfőképpen azokét, akik meggondolatlanul az erőszakosságra ragadták magukat.

Az erős kéz tehát ma már az, a melyhez az egész ország ragaszkodik és minden komolyan gondolkozó és hazáját igazán szerető polgára ez országnak helyesli annak működését, mert az erős kézben nemcsak a hatalom összpontosul, hanem baráti érzése is.

ságot itt a földön kötik az anyósok, úgy mint a harisnyát. Néha selyemszálakból, legtöbbször azonban durva darócból. . .

Mikor szerencsésen hazaértem, a feleségem csók helyett szemrehányással fogadott.

— Hol botorkált ilyen sokáig? — kérdezte durcásan.

— Csak most végeztem el a hivatalos dolgaimat.

— Az nem lehet! Hiszen maga bort is ivott.

— Ittam, mert szomjaztam. Nagy volt a hőség.

— De maga sokat ivott látom!

— Ha sokat szomjaztam.

— No, várjon csak, ezt megbánja — mondta a kedves és megfenyegetett a hófehér ujjával.

— Inkább adjon egy csókot — mondtam kérőleg.

— Ma nem kap, holnapután pedig eljön a mama és annak mindent elmondok!

— Csak nem teszi azt, kedves?

— De igenis megteszem! — mondta haragosan és toppintott egyet a pici lábával.

— Tyűhaj! Láncos-lobogós teremtette, ez lesz csak az igazi vihar! — gondoltam magamban és lassan behúzódtam a hálószobámba, hogy előkészületekről gondoskodjam az anyósom fogadtatására.

Mindjárt eszembe jutott a viharágyu. Nagyon nyughatatlanul aludtam és alig vártam, hogy megvirradjon.

Reggel magam elé hivatam a kocsisunkat és megparancsoltam neki, hogy estélig egy hatalmas viharágyut készítsen, kemény cukorpapírosból. Senkinek egy szót ne szóljon. Este majd fölállítjuk a kertbe a filagória mögé.

— Igenis, meg lesz! — mondta a János kocsis és mintha csak tudta volna, hogy valami meglepetés készül a házbán, hamiskás mosoly vonult végig a tüskös arcán, mikor eltávozott.

A viharágyu elkészült és este, midőn már csend és béke honolt kunyhóban és palotában egyaránt, szépen felállítottuk a zöld folyondárral befuttatott filagória mögé. Ugy nézett ki, mint valami égbenyiló fekete tilalomfa.

A reggeli vonat meghozta az anyósomat. Nem siklott ki. A telességem ujongva, én meg

tettetett örömmel rohantunk elébe a kapuig. Az első kérdése az volt:

— Hogy viseli magát az urad?

— Néha kicsit rosszul — mondta a feleségem nevetve.

Olyan ráncba verődött erre az anyósom homloka, mint az Olympuson székelő Jupiteré, mikor menykövekkel akar hajigálni.

— No, most lesz csak hadd el hadd! — gondoltam magamban.

De mindjárt nem következhetett be a veszedelem, mert a kíváncsiság nagyobb volt az anyósomban még a nyelvecskéjénél is.

Mikor ugyanis az udvarra értünk, szembetűnt az anyósomnak az a magas, égbenyiló feketeség a kertben.

— Mi az az izé ott a filagória mellett? — kérdezte kíváncsian.

— Madárijesztő. A seregélyek nagyon rájáznak a szőlőre — mondtam és nagyot nyeltem erre a füllentésre.

— Hiszen tegnap még nem volt ott! — csicseregte csodálkozva a feleségem.

— Az este jött meg Bécsből és a János mindjárt föl is állította.

Zombor részvéte.

Dr. Jókai Mór halálával nemcsak az ország veszítette el egyik legnagyobb fiát, de elvesztette városunk diszpolgárát is. Kettős gyász ért tehát bennünket és kétszeres szomorúság. Hauke Imre polgármester amint a halálesetről értesült, nyomban intézkedett, hogy a gyász külsőleg is kifejeztessék. A városházára kitűzette a gyászlobogókat és felhívta az itten székelő hatóságokat és hivatalokat, hogy szintén adjanak kifejezést a gyásznak. Ennek megtörténtével városunk polgármestere tanácsulást hívott egybe, melynek egyedüli tárgyát Jókai halála képezte. A tanács ülés a következő határozatot hozta:

Tekintettel ama súlyos veszteségre, mely dr. Jókai Mór halálával a magyar nemzetet és közvetlenebbül Zombor városát, — melynek a nagynevű író diszpolgára volt — érte, a városi tanács a következő intézkedések megtételét határozta el: elrendeli

1. hogy a városházán, valamint az összes középületeken a gyászszászó kitűzessék;
2. hogy a nagy költő és a város diszpolgárának özvegyéhez részvétirat intéztessék;
3. hogy a város közönsége részéről diszpolgárának elhunytá alkalmából gyászjelentés kibocsátassék. — A gyászjelentés a következőleg szól: Zombor sz. kir. város közönsége a legmélyebb megilletődéssel tudatja, hogy nagynevű diszpolgára, — a magyar nemzet büszkesége s a magyar nemzeti irodalom szemefénye, dr. Jókai Mór folyó évi május hó 5 én teremtő nagy lelkét alkotójának visszaadta. A mély gyászban, melybe ezen szomorú esemény az egész nemzetet borította, — a legmélyebb fájdalommal osztozik Zombor szab. kir. város is, mely a nagy költőt költői működésének félszázados fordulója alkalmával egyöntetű lelkesedéssel diszpolgárává választotta, — s ép oly nehéz szívvel érzi a pótolhatlan nagy veszteséget, mint azok, akiket az közelebről érint s mint az egész nemzet, mely eddig létezett irónak legnagyobbját veszítette el benne. Legyen emléke örökké áldott és nagy szelleme ragyogjon felettünk mindaddig, míg nemzeti erejében a magyar nép önmagát fentartja. Zombor, 1904. évi május hó 7-én. Zombor szab. kir. város törvényhatósága.

— Mit, nem elég, hogy a feleségét keseríti, de még ilyen haszontalanságokra is poesékolja a pénzt? — tört ki a mamából a szó és mialatt bevonultunk a szobába, már olyan vészfelhők tornyosultak össze a fejem fölött, hogy igazi viharágyuval sem lehetett volna azokat elűzni.

— Maga ilyen, maga olyan, nem érdemli meg a lányom kezét! — dühöngött tovább.

— De kedves mama...

— Semmi de! Azt nem tűröm, hogy maga megmondolatlanul költse az én pénzem. Tudja?

— Hiszen az igazat megvallva, az nem is madárijesztő.

— Hát micsoda?

— Gyorstűzelő viharágyu. Egy kis meglepetésben akartam részesíteni a „kedves mamát”. fölláttattam hát a tiszteletére.

— Agyu?! — szörnyűködtek most mindaketten.

— Igen!

— És szól? — kérde az anyósom, de már esendesebben.

4. Hogy a város közönsége nevében az elhunyt ravatalára a város színeiből készült szalaggal ellátott koszoru helyzetessék a következő felirással:

„Zombor szabad királyi város közönsége — Nagynevű diszpolgárának.”

5. A folyó évi május hó 7-én megtartandó temetésre a város képviselőjében Hauke Imre polgármester vezetése mellett egy három tagú bizottság küldetik ki, — felkérve a város polgármestere, hogy a vezetése mellett bizottsági tagokat kérjen fel s a gyásznapon egyenekkel részt vegyen.

Mindezen intézkedések foganatosítására a város polgármestere kéri fel.

Hauke Imre polgármester, dr. Drakulits Pál, dr. Falcione Nándor vasárnap felutaztak Budapestre és résztvettek Jókai Mór temetésén.

Városi ügyek.

A zombori mészáros kartell. Szombaton délelőtt 1/2 10 órára egybehívta Hauke Imre polgármester a helybeli mészáros és hentes iparosokat tanácskozássra a mészárosok és hentesek önkényes hus áremelése tárgyában. Az értekezleten megjelentek a hatóság részéről Hauke polgármester, Jablonszky rendőrkapitány és Veszelinovits Milorád tanácsnok. A husáros iparosok részéről megjelentek Gáin Vász, Vörös Lajos, Szimendits Iván, Lauer János, Nébl Antal, Szabó Géza, Szudorits István, Raab Lajos, Bogdán István, Pakányi Zsiga, Pintinger Mihály, Ebling János, Pintinger János, Ebling András, Kalmár István, Raits Milán és Stebler Pál. — Hauke polgármester felhívta a mészárosokat és henteseket, hogy roppant nagyarányu áremelésük indokait adják elő. Raits Milán előadja, hogy a marhaárak nagyon felemelkedtek s az ő kartelljuk lejjebb fogja az árakat engedni, ha a vágómarhák olcsóbbak lesznek. Lauer hasonló értelemben szolt. Szerintük sok az adó, a marhaárak magasabb s viszonyítva a többi városokhoz nem túl nagyok nálunk a husárak. Jablonszky kapitány ismertette a mai helyzetet, amelyek alapján elviselhetetlen ez az áremelés, mert az egész piacot megdrágította s az árak emelése nem indokolt. Hosszas, szenvedélyes hangon folytatott viták után Hauke polgármester kijelentette, hogy 3 nap alatt nyilatkozzanak a mészárosok és hentesek, hogy hajlandók-e a régi árakra visszatérni, mert különben a városi előljáróság szem előtt tartva a város közönségének érdekeit, szer-

ződni fog oly temesvári vállalkozóval, aki a közönségnek a husbehozatal engedélyezése mellett a régi árakon kifogástalan húst fog szállítani. A hentesek már hajlandók is a régi árakra visszatérni, a mészárosok azonban még eddig megmaradtak álláspontjuk mellett.

A városi tanács és a mészárosok.

Főntebb részletesen megemlékezünk a folyó hó 7-én tartott értekezletről a mészáros kartell ügyében. A tanács most ezen értekezletről kifolyólag intézkedett aziránt, hogy a zombori mészárosoknak eme eléggé el nem ítélhető erőszakos fellépése lehetetlenné tette tegnap közzé:

„A folyó hó 7-én megtartott értekezletről kifolyólag a városi tanács megtette a szükséges lépéseket arra nézve, hogy a város közönsége egészséges, jó és aránylag olcsó marhabúst szerezhessen be; ez alapon tudomására hozatik a város közönségének, hogy a város polgármesterének közbenjárása folytán egy vidéki cég vállalkozik a szükséges marhabúst kilogrammonként és minőség szerint: 42—44 és 48 krajcárért, (vagyis 84—88 és 96 fillérért) szállítani. A városi tanács a bevásárlók biztosítása végett aláírási ivateket bocsájt ki és felkérte a város közönsége, hogy a saját jól felfogott érdekeiben azok aláírása végett Veszelinovits Milorád városi tanácsnoknál jelentkezzenek.”

Városunk közönsége bizonyára örömmel veszi tudomásul a tanács fenti elhatározását, mely az egyedüli mód arra nézve, hogy az erőszakos drágítás eredménytelen legyen. A mészárosok pedig láthatják, hogy van eszköz, még pedig nagyon jó eszköz arra, hogy őket móresre megtanítsák azok, kiknek első kötelességét képezi a polgárok érdekeit megvédeni. A mészárosok nem érhetik el céljukat erőszakkal, viszont a közönség el fogja érni a célt egész simán, minden emóció nélkül. A temesvári cég tisztességes áraival jó üzletet fog itt csinálni, a mi mészárosaink pedig, akik oly nagy garral kardoskodtak az áremelés mellett, szépen be fogják adni a derekukat. Mert végre is a publikum megélhet a mészárosok nélkül, nem azonban a mészárosok publikum nélkül.

H i r e k.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Császár Julián, Fruse József és Popovits Mirkó számellenőröket a zombori pénzügyigazgatóságához számvizsgálókká nevezte ki. — Gálffy Ferenc p. ú. titkárt ideiglenes, Freudenberg Mayer p. ú. számtisztet pedig végleges nyugalomba helyezte.

Miniszteri biztos. A m. kir. vallás-és közoktatásügyi miniszter a zombori felső kereskedelmi iskola ez idei érettségi vizsgálatára dr. Kövesligethy Radó egyetemi tanárt küldötte ki miniszteri biztosul.

Athelyezés. A cs. és kir. 4. hadtest parancsnoksága Dindorfer Sándor 23. gyalogezredbeli főhadnagyot városunkba helyezte át.

Elöléptetések a csendőrségnél. A májusi előléptetések alkalmával járásörmesterekké a következő örmesterek nevezettek ki a megyei csendőrsparancsnokságnál: Gaali Gyula Baja, Nagy Mihály Palánka, Farkas Antal Zenta, Kiefer Péter Zombor, Ruzs Lipót Bácsalmás, Lovas Bálint Obecsé, Platzky Pál Szabadka, Fazekas Ferenc Kula, Pálffy Gergely Titel, Dávid István Hódság, Biró József Apatin.

Április 11-ike. Április 11-ikét a zombori g. kel. szerb tanító-és tanítónőképző-intézetekben az idén, a husvétii ünnepek miatt, f. évi május hó 7-én, szombaton, a nap jelentőségéhez méltó ünnepélylyel ülték meg. Mindakét intézetben az ujonnan kinevezett igazgató Kálits Döme szép beszédben az intézet ifjúságát hazaszeretetre buzdítva, megmagyarázta nekik az ünnepély nagy jelentőségét. A Szózáttal befejezett ünnepély után az intézet ifjúsága igazgatójával és tanári karának nagyobb részével a Sikarába rándult.

Esküvő. Schwarz Emil zombori gyógyszerész április hó 24-én tartotta esküvőjét Moskovits Jenni úrnóval Nagyváradon.

— Akkorát, hogy a ház is összeomlik a nagy robajtól. Parancsolja, hogy elüssöm?

— Az Istenért, mit gondol? — mondta az anyósom és a feleségemmel együtt göresösen kapaszkodott a karomba és a világ minden kineseért sem engedte volna meg, hogy kitegyem a lábamat az udvarra.

Én pedig jót nevettem magamban, mert elértem a célomat. A vihar, ami elnyeléssel fenyegetett, egészen elült, de az anyósom olyan migrént kapott a nagy ijedtségtől, hogy még a déli vonattal hazautazott. Kisérőül magával vitte a feleségemet.

Hogy otthon a családi konferencia mit végezett, azt nem tudom, de annyi bizonyos, hogy azóta az anyósom nem látogatott meg bennünket. És valahányszor levelet ír, mindig azt is megkérdezi, hogy megvan-e még a viharágyu? Az pedig még most is ott kacérkodik a felhőkkel. De még nem süttöttük el egyszer sem!

Hanem azért ajánlom a viharágyut mindenkinek, akinek anyósa van.

A képtárlat eredménye. Valóban lelkesítő eredményt mutat a Nemzeti Szalonnak itteni képkiallítása. Amely nagy volt az erkölcsi siker, oly fényes és egyedül álló a kulturisztémény eddigi történetében az anyagi siker is. 3985 forint ára kép lett itt Zomborban megvásárolva és pedig a legkiválóbb művészi munkákból. Zombor érte el e tekintetben a legnagyobb rekordot eddig, mert teltett Szombathelyen is, miután ott csak 46, nálunk pedig 48 kép lett eladva. Valjék ez a győzelem igazán dicséretére e város műszerető, minden szépért lelkesülő közönségének.

Báró Vojnits István arcképe. Bácsmegeye közönsége a múlt évben rendelte meg a megye volt népszerű főispánjának báró Vojnits Istvánnak arcképét, mely kép vasárnap meg is érkezett. A portrait, mely volt főispánunkat pompás díszmagyarban ábrázolja, Karlovsky Bertalan a magyar arcképfestők egyik legnevesebbike festette. A képet a megyeházának nagytermében helyezik el.

Német író városunkban. Pénteken az esti gyorsvonattal városunkba érkezett Schöttler Horst ismert nevű lipcei utirajzíró s néhány napig itt fog tartózkodni. Az író, aki nagy barátja a magyaroknak, hosszabb utazást tesz hazánkban s ezen idő alatt tanulmányozni fogja a különböző nemzetiségeket és magyar népeletet. Tapasztalatait részint könyvalakba, részint több előkelő német lapban teszi közzé. Az érdekes germán, aki különben annyira lelkesül érettünk, hogy a legnagyobb szorgalommal tanulja a magyar nyelvet, Prokópy Imre tanárnak vendége, kihez már régóta baráti kötelékek fűzik.

Ujjoncok bevonulása. Tegnap voltak be ezredeikhez az ujjoncok, akik egy hét hónapi késedelemmel kerültek kiképzés alá. Az ujjoncok kiképzése a kaszárnyákban július 8-ig tart, majd augusztus 25-ig szakaszonként és századokban folytatják a kiképzést, szeptember 1-ig tartanak a zászlóalj kiképzéseket. A honvédek közül azokat, akik addigra két évet kiszolgáltak, szeptember 20-án hazabocsátják, mert most őszre már bevonulhatnak az igazi ujjoncok is. A nagyobb gyakorlatok — mint ezt már jeleztük — ez évben elmaradnak és csak kisebb dandár gyakorlatok lesznek. Katonáink tehát ezúttal a nyáron többet lesznek itthon mint más években.

Eljegyzés. Csávosi Lajos a zombori takarékpénztár főtisztviselője, városunk aranyifjúságának egyik közkedvelt tagja, jegyet váltott Zányi Jolánkával, Zányi Bódog és neje született Wighardt Paula bájós leányával Szilbereken.

Jutalmazás. A földművelésügyi m. kir. miniszterium Liszkay Gyula csávolyi községi írnot, mint a csávolyi népkönyvtár kezelőjét 50 korona pénzzutalommal tüntette ki.

Második gyorsvonat. A Budapest és Szabadka közötti második gyorsvonat vasárnap kezdett közlekedni, de még eddig nem nagy személyforgalommal, mert alig néhány utas vette igénybe az első napon. Ezen körülmény azonban még nem bizonyítja azt, hogy ez az újítás fölösleges, mert még eddig a nagyközönség nem igen vett tudomást a nagyfutosságu újításról.

Kisorsolt esküdtek. A zombori kir. törvényszéknél folyó évi június hó 6. napján kezdődő II-ik esküdtszéki üléshez kisorsoltattak a) rendes esküdtek: dr. Konyovits Dávid, Bondy Arnold, Mérő Ignác, Cserniczki Antal, Tillinger Ferenc, Glatz István, Zsubory Antal, Stebler Lajos, dr. Szemző Dezső, Rózsahegy Sándor, Szilágyi Péter, Paresetits Ferenc, Tilly József, Városov Károly, Galambos Imre, Veszelovszky Ferenc, Goldstein Albert, Blumenthal Lajos, Cezner József, dr. Grünner Samu, Schick Rezső, Novák Gyula, Markovits György, Maglits István, dr. Lallosevits János, Neu Gáspár, dr. Nikolics György, Steiner Lajos, Szauerborn Károly és dr. Hirmann Ferenc; b) helyettes esküdteknek: Spitzer Sándor, Bittermann Sándor, Gergurov Dániel, Angyal János, Lugumerszki Plátó, Raab Béla, Fratricsevits Aszt Vince, ifj. Husvéth István, Grüber Mihály és Krudy Géza.

Orvosválasztás. Szenttamason a képviselő testület dr. Balaton Gyula főbíró elnöke alatt közéleti orvosossá egyhangulag megválasztotta dr. Nikolics Tódor szarajevói kórházi orvost.

A zentai vashid. Szerdán volt Zentán az új vashid műszaki bejárása, amelyen jelen volt a városi tanácsban kívül Szántó Albert min. tanácsos, Unger min. mérnök, a vármegye részéről Vojnich István főjegyző és dr. Kovács Jenő tb. főügyész, Sztankovics György főmérnök, a m. állami épít. hivatal részéről és a bács-i-tiszai ármentesítő társulat részéről dr. Mikosevits Kanut megyei főügyész, társ. elnök.

Halálozás. Éri Ferenc nyug. pacséri ev. ref. lelkész életének 58-ik évében f. hó 8-án hosszas szenvedés után elhunyt.

A szegedi üzletvezetőség gyászsa. Krzpelka Károly a m. á. v. szegedi üzletvezetője a napokban hosszas szenvedés után 67 éves korában elhunyt. A minden ízében igaz vasutas embert a sztrájk izgalmi még betegbette tették és sietteték javakorában bekövetkezett halálát. Krzpelka több kintutetésben részesült. A Ferenc József-rend lovagja, a Takova rend tulajdonosa és címzetes lovas százados volt. Ravatalát az üzletvezetőség épületében állították föl, ahonnan nagy részvét mellett kísérték örök nyugalomra.

A zentai tűzoltók ünnepe. A zentai önkéntes tűzoltó testület a folyó év nyarán tartja 30 éves fenállásának jubileárius ünnepségét, egyúttal új laktanyájának és zászlajának fölzantelési ünnepét. Az ünnepélyt rendező bizottság a városi tanács és a városi összes testületek és egyletek kiküldötteiből fog megalakulni.

Eljegyzés. Dr. Morava Károly Ferenc szabadkai törvényszéki aljegyző eljegyezte Vojna Mária kisasszonyt Halasról.

Egy szabadkai író jubileuma. Mialatt némelyek a felett vitatkoznak, hogy lehetne e megyénkben irodalmi társulatot alakítani s vannak e nekünk hivatásos íróink, azalatt Szabadkán egyik neves írónk egész eszében negyven éves írói jubileumát ünnepli. Az érdemes férfiú Iványi István, a szabadkai főgimnázium nyugalmazott tanára, a klasszikai nyelvek és a történelem művelője. Ő írta meg Szabadka város monografiáját s egyik megalapítója s hosszú időn át egyik elnöke volt a vármegyei történelmi társulatnak. A jubileumára most kiadott eszinos füzet, mely a jeles írónak arcképét is tartalmazza, elsorolja azt a bámulatos terjedelmű írói munkásságra valló nyelvészeti, pedagógiai, történelmi és régészeti dolgozat-halmazt, melyet Iványi negyven év alatt produkált. Bármely akadémikusnak dicsőségére válnék ez a munkásság s reméljük, hogy a magyar tudományos akadémia valahára tagjai közé választja azt a jeles tudóst és író, aki irodalmi működése közben szeme világát is elvesztette s annak dacára ma is folytatja írói munkásságát. Iványi István egyébként a „Bácskák“-nak is évtizedeken át lelkes munkatársa volt s mint ilyent mi is szívből üdvözljük negyvenéves írói működése alkalmából. (M—y.)

Megváltoztatott ítélet. Néhány évvel ezelőtt a „Zentai Híradó“-ban Kabos Ármán azt írta, hogy Horti János, a zentai takarékpénztár pénztárosa sikkasztott és megszökött. Kevéssel e közlemény megjelenése után a pénztáros öngyilkos lett. Özvegye pört indított Kabos ellen elhalt férje megrágalmazása miatt, azonkívül bepörölte azokat a lapokat is, amelyek átvették ezt a közleményt. Így kerültek a vádlottak padjára Kabossal együtt Pető Lajos budapesti, Katona Imre és László Géza szabadkai, továbbá Fekete Sándor zentai újságírók. A szabadkai törvényszék mint elsőbíróság Katonát 30, Petőt 40, Kabost pedig 60 koronára ítélte rágalmazás miatt. A többieket fölmentette a törvényszék. A szegedi ítéletábla a napokban foglalkozott a pörrel és Kabos büntetését — Székely Vilmos dr. közvédő védelme után — 30 koronára szállította le, a többiét ellenben helyben hagyta.

Ingyenes műhímzési tanfolyam. A Singer Co. varrógép részvénytársaság (Trefort-utca 212. sz.) mint értesítélésünkre jutott, folyó hó 16-án fő-utca 168. sz. a Falcione-féle ház emeleti helyiségeiben mint egy 4 hétig tartó hatóságilag engedélyezett **ingyenes műhímzési tanfolyamot** és munka kiállítását rendez, **hol az oktatásban való részvétel teljesen ingyenes,** a tanfolyam és kiállítás mindenki részére szabad.

Ezen tanfolyamon az oktatás, mely kiterjed minden különféle hímzési módra, mint: színes hímzészinór és monogramhímzés, Madaira és Hardanger munkák, aplicatiók ír és áttört munkák stbre és könnyen érthető módszer szerint nyújtatik, úgy, hogy a tanítvány már 8 nap után önállóan dolgozhatik.

Állatkiallítás Gádonon. A „Délvidéki Földművelők Gazdasági Egyesülete“ a gákovai főkegyesület közreműködésével 1904. évi május hó 29-én Gádonon (Gakován) a főutca végén és a garai út mentén levő legelőterületen díjazással egybekötött tenyészszarvasmarha kiállítását rendez. Ez alkalommal a tenyész igényeknek megfelelő állatok a m. kir. földművelésügyi miniszter és Draxler Lipót nagyikindai nagybirtokos által adományozott díjakkal és az egyesület által elismerő oklevelekkel lesznek kinttintve. Ezen kiállításon elővezetheti minden bács-bodrog megyei birtokos piros-tarka vagy magyar fajta tenyészmarháját. A bemutatott tenyészállatok megbíralása, valamint az odaítélt díjak kiosztása is egy szakbizottság által azonnal a helyszínen fog eszközöltetni. A díjazásnál csakis saját nevelésű piros-tarka tenyészmarhák, vagy olyanok, amelyek legalább egy év óta a tenyésztő birtokába vannak vétetnek figyelembe. Pénzdíjak csakis kisgazdáknak adományoztatnak. Bejelentések, a kiállítandó állatok koia, fajja és nemük megnevezésével legkésőbb május hó 24-ig Jung Jakab főkegyesületi elnök címére Gádonra küldendők. A megnyitási ünnepélyen Blaskovich Ferenc és Wittmann János országgyűlési képviselők is részt vesznek, mint a Délvidéki Földművelők Egyesületének vezér-emberei.

A szegedi kereskedelmi bank fiókja Baján. A szegedi kereskedelmi és iparbank igazgatósága elhatározta, hogy Baján egy önálló hatáskörrel felruházott fiókiintézet létesít, melynek főnökévé Breuer Zsigmond és Grauang bankház ügyvezető könyvelőjét nevezte ki. A fiókiintézet helyi választmányába Baja előkelő polgarai foguak beválasztatni, kiknek törekvése első sorban oda fog irányulni, hogy az iparosok, kereskedők és birtokosok olcsó hitelhez jussanak.

Kövessy színtársulata Ujvidéken. Ujvidéken, mint lapunknak írják: Kövessy Albert színtársulata most fejezte be az első hónapot a Dungserszky-színházban szép anyagi és erkölcsi sikerrel. Nemesak a magyarság, hanem a szerb és német lakosság is sűrűn látogatja a színházat, amelyben igazi művelvezetést talál. Maga az igazgató és felesége, művészi játékkal ugyancsak vonzzák a közönséget, de a társulat főtámasza Ruzsinszky Ilona, aki legutóbb Beldi-Fehér „Katalin“-jában aratott óriási sikereket gyönyörű hangjával. A „Trobador“-előadása után pedig bankettet rendeztek tiszteletére nemzetiségi különbség nélkül. Nagyon szeretik Almásy Endrét és Kozma Pistát a jeles tenoristát. A társulat jeles erői: Szilassy Etel, Hevesi Mariska, Makó Ayda és Déry Rózsai.

A lelkiismeret hatalma. Kovácsics Macza 75 éves öregasszony a napokban tünnepi rubába öltözve kiment Palicsra azzal a szándékkal, hogy elemésszi magát. Az öngyilkosságot úgy akarta elkövetni, hogy bebatol a tó vizébe addig, míg el nem lepik a hullámok. A tóparton levő fűrdőháznál dolgozó ács munkások akkor vették észre, mikor már csak a feje látszott ki a vízből. Kial-

toztak utána, de nem akart visszafordulni, mire csolnokon utána siettek és a partra szállították. A végzetes elhatározás okául azt vallja, hogy veje, aki már régóta tartozik neki, megtagadta a fizetést, miért is kénytelen volt pörrel megtámadni. A pereskedés megkezdése óta azonban olyan lelkiismeret furdalásai voltak, azért, mert saját leányát törvény elé idézte, hogy halálra szánta magát. A zavaros beszédű és gyanus viselkedésű asszonyt a mentők a kórház megfigyelő osztályára szállították.

Délvidéki baromfi a külföldön.

Nagybecskereknek a baromfi-tenyésztés terén oly különlegessége van, amely az ország határain túl is érdeklődést kelt. A telep gazdája Reitter Oszkár zombori földink nagybecskereki rendőrfőkapitány, aki hivatalos óráin kívül nagy ambícióval és hivatottsággal mivel a gazdálkodásnak ezt az ágát. A külföld érdeklődése gyakran fordul a nagybecskereki baromfi-telep felé s csak nemrég történt, hogy a bolgár kormány nagyobb mérvű rendelést tett Reitter Oszkárnál, a berlini fajbaromfi-tenyésztő szövetkezet pedig a napokban kiállításra szólította fel Reitter főkapitányt. A berlini baromfi-kiállítás augusztus 10 én nyílik meg és ugyanazon hónap 15 ig tart. A főkapitány emdeni libákat és sárga orpiugton-tyukokat küld a német fővárosba.

Öngyilkosság. Zentáról írják: Szollár Gergely felsőhegyi lakos felesége, Juhász Erzsé, dacára, hogy 5 gyermeknek volt az édes anyja, egy fiatal felsőhegyi legénnyel szőtt szerelmi viszonyt. E szerelmi viszonyról tudomást szerzett a legény nőtestvére is, aki feltette magában, hogy véget vet e viszony továbbfejlődésének. Május 3 án Szollár Gergely kora reggel bejövén a városba földmunkára, felesége otthon maradt gyermekeivel. Az utcán járván, a véletlen összehozta a legény nővérevel, aki kerekén kijelentette a szerelmes asszonynak, hogy a viszonyról értesíteni fogja férjét. Ezt a hírt Juhász Erzsé nagyon a szívére vette. Hazament, gondolt egyet s elindult a város felé, hogy megelőzve a legény nővérenek besugását, felkereste férjét s neki mindent elmondjon. Elérvén urát, ez majd elhült a csodálkozástól, hogy feleségét látja maga előtt, mert a felesége sohasem szokta felkeresni munkájában. Mindjárt sejtette, hogy valami baj van. Az asszony minden teketória nélkül bevallotta bűnét férje előtt. A férj nem rögtönözött a helyszínen csetepatét, hanem meghagyta az asszonynak, hogy térjen haza, majd otthon számol vele. Az asszony engedelmeskedett. Hazaérvén, nem várta be férje megérkezését, hanem felment a padlásra s felakasztotta magát. Gyermekei ezalatt vígan játszadoztak az udvarban s csak este tudták meg, midőn atyjuk hazaérkezett, hogy mi történt anyjukkal. A férj ugyanis nem találta sehol sem feleségét, rosszat sejtve a padláson kezdte keresni, ahol meg is találta feleségét holtan, felakasztva.

A közös hadsereg. A kihágási bíróság előszobájában tegnap egy elegáns öltözötű urból jelent meg. Arca piros volt, a szeme szikrát hányt. Dühösen csapta be az ajtót. — Itt van a főkapitány ur? — Nincs. Közgyűlésen van.

— Sürgős panaszom volna. A cselédem elszökött, a nyomorult. Pedig még azt is megengedtem, hogy katonát tartson, mindössze azt kötöttem ki, hogy őrmesternél alább nem szabad. Infanterisztát tartott, annak pedig kiadtam az utját. Ezért szökött meg. Az én házam nem kaszánya.

Az asszonyság dühös monológot tartott. Nem győzte várni a közgyűlés végét, eltávozott. Alig hogy elment, jött egy kivasalt ruhájú vaszoncseléd. — Itt van a főkapitány ur? — Nincs. Közgyűlésen van.

— Sürgős panaszom volna. A gazdaszszonyom elzavart, mert nem őrmester volt a szeretőm, hanem közember. Nagyzási mániája van szegénynek.

— Hát aztán — kérdik tőle — miért nem őrmestert választottál?

— Én fáradjak érte másnak? Tudhatják azt jól, hogy közöslőnek...

Tovább nem folytatta, mert a főkapitány betoppant.

Legujabb!

A villamvilágítás jóváhagyása. Lapunk zártakor vesszük Hauke Imre polgármestertől a sürgöny-értesítést, hogy a villamvilágítás ügye a miniszterium által jóváhagyatott. A villamos világítás bevezetését a Schuckert-cég nyerte el. Látható már most ebből, hogy mennyire téves volt egy itteni társulnak azon hite, mely szerint a miniszterium a világításra vonatkozó közgyűlési határozatot fel fogja oldani. A miniszterium nem oldotta fel, sőt jóváhagyta, így hát rövid idő alatt meg lesz a villamos világítás végre-valahára.

Művészet — Irodalom.

A történelmi társulat Évkönyve.

A Bács-Bodrog vármegyei történelmi társulat az idei évkönyvének első része a napokban jelent meg s tartalmából kiemeljük a következőket.

Első helyen a folyó évi április hó 10 én tartott társulati közgyűlésen tartott elnöki megnyitó beszéd van közölve. A beszéd igen szép s eltekintve attól, hogy a benne levő sok költői idézet inkább valamely szépirodalmi egyesület, mintsem egy történelmi szak-társulat megnyitójára utalná az olvasót, csupán két részletére nézve involval maga után némi megjegyzést. Az elnök ugyanis jónak látta beszédében felemlíteni, hogy a társulat két, állítólag „oszlópos“ tagja egymás közt hírlapi polemikát folytatott, mely szerinte árt-hat a társulat ügyeinek. Ugy tudjuk, hogy mióta a társulat élén a jelenlegi vezetőség áll, a tisztviselők közt minduntalan mertültek fel viszálykodások, melyek néha a választmányi üléseken is nyilvánultak. Nem tudjuk kit ért az elnöki megnyitó beszéd a társulat „oszlópos“ tagjai alatt, annyit azonban mondhatunk, hogy ez a dolog nem elnöki megnyitó beszéd keretébe való, ez az illetőknek privát ügye. A másik, amit a beszédre megjegyezni akarunk, abból áll, hogy az elnök is felemlítette, sőt ünnepélyesen hangsúlyozta, mikép a társulat muzeuma a közgyűlés alkalmából a nagyközönség részére megnyit-tatik. Eltekintve attól, hogy a muzeum ma, tehát egy hóval a közgyűlés után, még mindig zárva van, ki kell jelentünk, hogy a társulat gyűjteményei a nyilvánosság előtt mindaddig meg sem nyithatók, míg a tárgyakról rendes katalógus összeállítva és ki-nyomatva nincsen. Ilyen katalógus pedig nemcsak hogy nincsen, de muzeumgyűjteménye sincs teljesen rendezve. Így a történelmi társulat tulajdonában levő s legtöbb praktikus haszonnal bíró cimere- és pecsét-gyűjtemény rendezetlentül hever. Ily viszonyok közt a muzeum megnyílásáról beszélni leg-alább is korai.

Az Évkönyv második közleményét „A bácskai u. n. kisebb római sáncok újabb megvilágításban“ című dolgozat képezi, melyet Cziráky Gyula társulati működő tag irt.

A dolgozat szerzője ládzsát tör a sáncoknak avarokori eredete mellett, szemben Rohonyi Gyula megyei jelesünkkel, aki tudva-levőleg e sáncok római eredetét vitatta. Megjegyeztük, hogy a bácskai sáncok avarokori eredete régen meghaladott álláspont. Még a római eredet mellett is sokkal több bizonyítékot lehet összehozni, mint az avar mellett. Látszik, hogy a szerző nem ismeri Pantellynek a magyarországi avar erődökről irt ta-

nulmányát. Egyébként tudvalevő, hogy a bácsmezei és bántási sáncok tanulmányozásával a magyar tudományos akadémia egyik jeles régészünk pár év előtt megbízta, aki a sáncokat már be is járta s dolgozata egy részét most teszi közzé. Ennek a tanulmány-nak eredményét be kell várnunk s jól tette volna a szerző is, ha az illető jeles tudósnak dolgozatának közzététele előtt érintkezésbe lép, vagy legalább véleményét meghallgatja. Akkor nem esett volna a következtetés ama hibájába, hogy míg a 11. lapon azt írja, hogy a sáncokra vonatkozólag ne várjon senki tőle (a szerzőtől) határozott konkluziót, addig a 16. lapon a legnagyobb empáziással kijelenti, hogy a sáncokat az avarok építették. Az építés korát is kijelöli s azt állítja, hogy a sánc apatin—gombosi részét 791 ben, a többi részét 200 évvel előbb állították elő, a bizonyítékokkal azonban adós marad, mert az, hogy a krónikás szerint Nagy Károly császár fia Pipin Kr. u. 791 ben hadjáratot viselt az avarok ellen, mit sem bizonyít, hisz tudva van, hogy az avarok ellen a háborúk egészen Kr. u. 804-ig folytak. S miért építették a sánc többi részét 200 évvel előbb? Erről egy szót sem szól szerző.

A füzetben harmadik helyen Evetovits János rövid cikke foglal helyet, melyben a régi Ders nevű község helyét jelöli meg a bási határban.

A szintén e füzetben közölt hivatalos (titkári, muzeumári és pénztári) jelentések érdekesek, mert bepillantást engednek vetni a társulat életébe. Ugy a titkári, mint a muzeumári jelentés azonban ama lényeges hibában szenved, hogy sem egyik, sem másik nem számol be a múlt évi régészeti munkásságról, t. i. a kutatásokról. Pedig ez a legfontosabb, mert ezért kapja a társulat az államsegélyt s erre költött a lefolyt évben is legtöbbet. S elvégre is, mire való a titkári és muzeumári jelentés, ha még erre a fontos dologra sem terjeszkedik ki? Mert ha talán a társulat az elmúlt évben semmi fontosat nem kutatott s így a sok kiadott pénz mellett sem volt semmi beszámolni való, miért nem emlékeztek meg dr. Mahler egyetemi tanárnak meggyékben eszközölt kutatásairól?

Mindezen fontos — és pedig legelső sorban fontos — dolog helyett ugy a titkári, mint a muzeumári jelentés azzal traktálja a jámbor olvasót, hogy bány iktató számmal gyarapodott a jegyzéknapló! Hogy ezek a jegyzéknaplók egyébként mily nagy szakértelemmel vannak összeállítva, mutatja az a körülmény is, hogy a Nádasdy érsek huszájának a csákója az ősrégészeti leletek között van felsorolva!

A könyvtárjegyzékből sajnálattal látjuk, hogy míg a szak-társulathoz okvetlen szükséges történelmi és régészeti szakmunkák nagy része hiányzik, addig a szépirodalmi és esztetikai művek évről-évre gyarapodnak. Szeretnénk tudni, ugyan mit csinál a „történelmi“ társulat a szépirodalmi és esztetikai könyvekkel?

A költségelőirányzatból látjuk, hogy a társulat a folyó évben szintén tetemes összeget fog személyi és egyéb kiadások révén igénybe venni, azonban feltűnő, hogy az idén kutatások és ásatásokra egyetlen fillér sincs előirányozva. Csodáljuk, hogy ezt a költségvetést jóváhagyták, mert hisz tudvalevő, hogy a társulat legelsőrendű feladatát a kutatások képeznék.

A társulati tagok most közzétett névjegyzéke míg egyrésztől örövendetesen tanu-

sitja, mikép vármegyénk városai és községei, valamint közeletünk előkelőségei nagyrészen részint alapító, részint pártoló tagjai az egyesületnek, másrésztől konstatalható, hogy a múlt évben 12 taggal volt több, mint az idén, ami lényeges apadást jelent. A névsor egybeállítására különben nagyobb gondot kellene fordítani s az oly tagokat, akik elhaltak vagy végleg elávoztak (Kopping, Fridrik T. stb.) törölni kellett volna.

Muhoray.

Képvásárlás. A „Nemzeti Szalon” képei közül a következők kerültek eladásra: Jászay József. „Hegedűlő öreg ember.” Olajfestmény. 300 kor. Megvette dr. Strasser Lajos. — Szemes Fülöp. „A régi jó időkből.” Olajfestmény. 320 kor. Megvette Fernbach Károly. — Kézdi-Kovács László. „Az első gólyák.” Olajfestmény. 210 kor. Megvette Fernbach Károly. — Peske Géza. „Nótás Jóska.” Olajfestmény. 500 kor. Megvette Matkovits Béla. — Németh Lajos. „Tájkép tehennel.” Olajfestmény. 500 kor. Megvette dr. Falcione Nándor. — Neogrady Antal. „Őszi reggel.” Gouache. 600 kor. Megvette Karácson Gyula. — Tolnay Ákos. „Phenion.” Olajfestmény. 250 kor. Megvette Alföldy Flóra. — Keményfi Jenő. „Varróleány.” Olajfestmény. 120 kor. Megvette Szilágyi Mórné. — Kézdi-Kovács László. „Téli verőfény.” Szines rajz. 170 kor. Megvette dr. Pavlovits Simon. — Markó Ernő. „Téli nap.” Olajfestmény. 60 kor. Megvette dr. Pavlovits Simon. — Peske Géza. „Mezei virágok.” Olajfestmény. 1000 kor. Megvette Fernbach Irén. — Nagy Lázár. „Duna partján.” Olajfestmény. 120 kor. Megvette Halm Ervinné. — Kézdi-Kovács László. „Nyári reggel.” Olajfestmény. 130 kor. Megvette özv. Fernbach Bálintné. — Rubovics Márk. „Téli táj.” Olajfestmény. 250 kor. Megvette Weidinger Lajos. — Déry Béla. „Halászk munkája hajnalban, Chersó előtt.” Olajfestmény. 300 kor. Megvette dr. Baloghy Ernő. — Sárvári Lajos. „Legelőn.” Olajfestmény. 50 kor. Megvette dr. Cserniczky Andorné. — Stróbl Zsófia. „Olasz lány.” Olajfestmény. 80 kor. Megvette Fernbach Bálintné. — Poppovits Vera. „Magdolna.” Olajfestmény. 100 kor. Megvette Fernbach Bálint. — Déry Béla. „Őszi este Somogyban.” Olajfestmény. 70 kor. Megvette Karácson Gyula. — Major Jenő. „Naplemente.” Olajfestmény. 200 kor. Megvette Karácson Gyula. — Rubovics Márk. „Reggel a Balatonon.” Olajfestmény. 70 kor. Megvette Fernbach Károly. — Rubovics Márk. „Zivatar után.” Olajfestmény. 70 kor. Megvette Fernbach Károly. — Bachmann Károly. „Csendélet.” Olajfestmény. 300 kor. Megvette Fernbach Bálint. — Kézdi-Kovács László. „Tavaszi alkonyat.” Olajfestmény. 210 kor. Megvette Fernbach Károly. — Kézdi-Kovács László. „Őszi verőfény.” Olajfestmény. 620 kor. Megvette Weidinger Lajos. — Rubovics Márk. „Hazafelé.” Olajfestmény. 70 kor. Megvette Fernbach Károly. — Rubovics Márk. „Dunarészlet.” Olajfestmény. 70 kor. Megvette Fernbach Károly. — Markó Ernő. „Ősszel.” Olajfestmény. 100 kor. Megvette Halm Ervinné. — Rubovics Márk. „Itatás.” Olajfestmény. 70 kor. Megvette Fernbach Antalné. — Büttner Helén. „Pej.” Olajfestmény. 100 kor. Megvette Fernbach Károly. — Kalliwoda Katinka. „Tanulmányfej.” Olajfestmény. 50 kor. Halm Ervinné. — Markó Ernő. „Tájkép.” Olajfestmény. 100 kor. Megvette Falcione Irénke. — Juhász Árpád. „Kis tájkép.” (2 drt) Megvette dr. Pataj Sándor. — Balló Ede. „Részlet a római Cam-

pagnából.” 250 kor. Megvette dr. Baloghy Ernő. — Faragó Géza. „Volt egyszer egy királyleány.” 200 kor. Megvette Karácson Gyula. — Baditz Ottó. „Pajtások.” 1500 kor. Megvette Fernbach Károlyné. — Németh Lajos. „Esthangulat.” 200 kor. Megvette Ambrózovits Emilia. — Németh Lajos. „Őszi táj.” 80 kor. Megvette N. N. — Németh Lajos. „Gyertyán erdő.” 80 kor. Megvette Alföldy Gedeonné. — Németh Lajos. „Tájkép.” 60 kor. Megvette Sréter Károlyné. — Faragó: 4 drb szatira. Megvették Fernbach Bálint, dr. Falcione Árpád, Falcione Lajos, dr. Birvalszy György.

HIRDETÉSEK.

Butorozott szobát

teljes ellátással keres, intelligens hangversenyképes zongorázó, nyugdíjazott számtartó, egy csinos, kedves, magános, egy házban egyedül lakó nőnél.

Mielőbbi ajánlatot kér

Theodorovics Sándor,
3-1 **UVVIDÉK, Fábry szálloda.**

1244. sz. kig. 1904.

Pályázati hirdetmény.

Ómorovica községben elhalálozás folytán megüresedett gyalogrendőri állásra ezennel pályázatot hirdetünk.

Ezen állás javadalma évi 600 korona, havi utólagos részletekben és szolgálati felszerelés.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy hadkötelezettségüket és erkölcsi magaviseletüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket alulírott előljárásságnál **folyó hó 31-ig** annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogjuk.

Ómorovicán, 1904. május hó 5-én.
Pály Antal, **Szóczi Bálint,**
jegyző. 2-1 bíró.

815. szám. 1904.

Árlejtési hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye törvényhatósági bizottságának 8976. alisp. 411. jkvi 1904. sz. határozatával Dávod községben a jegyzői lak átalakítása és új gazdasági melléképületek felépítése rendeltetett el.

Ezen építkezési munkálatoknak biztosítása végett Dávod községhezánál **1904. évi május hó 23-án délelőtt 9 órakor** nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni, amelyhez a vállalkozni szándékozók meghivatnak azzal, hogy az árlejtés megkezdése előtt az előirányzati összegnek megfelelő 10% bántépénzt vagy elfogadható értékpapírban tartoznak letenni.

A jegyzői lak átalakítása és új melléképületek felépítési költségei 4058 kor. 49 fillérrel vannak előirányozva.

Írásbeli ajánlatok el nem fogadhatnak. Az építésre vonatkozó részletes és általános feltételek, költségvetés és tervek a községjegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekinthetők.

Dávod, 1904. évi május hó 6-án.

Bereczkó Dénes, **Simon Imre,**
jegyző. 2-1 bíró.

Egyéves önkénteseknek,

valamint tűzoltóknak egyenruhát teljes felszereléssel, továbbá mindennemű egyen- és polgári ruhát jutányosan készít, illetve szállít, valamint javításokat olcsón és pontosan elfogad

Rotter Ferenc,

polgári és egyenruha szabó
Zombor, Flórián-utca sarkán.

6-4

3103/1904.

Pályázati hirdetmény.

Topolya községben lemondás folytán üresedésbe jött községi irnoki állás betöltése céljából ezennel pályázatot hirdetnek.

Ezen állás javadalmazása a községi pénztárból előleges havi részletekben 1000 korona.

Felhivatnak a pályázni szándékozók, hogy pályázati kérvényüket sajátkezűleg írva a vármegyei 6/1887. sz. szabályrendelet 9. §-nak megfelelően felszerelve **folyó évi május hó 30-áig** hozzám annyival inkább nyujtsák be, mivel később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

A választási határnap utólag fog kitűzteni.

Topolya, 1904. április 19-én.

Császár,
főszolgabíró.

2-2

!!Ujdonság!!

15 perc alatt száradó szobapadló

Email lakk.

1 üveg 2 kor. 40 fil., 1/2 üveg 1 kor. 30 fil.
0., 1., 2., 3., 4., 5. szám.

Legfinomabb

Borostyán lakk.

0., 1., 2., 3., 4., 5. szám.

Fehér, vörös és fekete

Email.

Mosdók, ablakdeszkák, hintók stb. mázolására.

Parquet**fénymáz és viasz.**

Fehér, sárga és sötétsárga színben.

Csak az a valódi, mely cégemmel van ellátva.

Kapható

*—6

ifj. Heindlhofer Róbert

fűszer- és csemegekereskedésben

ZOMBORBAN.

➡ **Új divat- és rövidárúkereskedés!** ➡

Nagy raktár, gazdag választék!

ÜZLETMEGNYITÁS.

Hogy a helybeli és vidéki közönség igényei minél jobban elégtessenek ki, a helybeli piacon a kor kívánalmainak megfelelő

NŐI- és ÚRIDIVAT, valamint RÖVIDÁRÚKERESKEDÉST

nyitottunk, melynek felkeresésére a t. vevőközönséget ezennel meghívjuk.

Tisztelettel

6-3

POLZOVITS TESTVÉREK,
ZOMBOR, SZT.-GYÖRGY-TER.

Olcsó beszerzési forrás!

➡ **Új divat- és rövidárúkereskedés!** ➡

Szőlősgazdák figyelmébe!

Nagy raktár szőlőoltó gummiszalagból.

Nagyobb mennyiségű vételnél magas árengedmény.

Viszontelárusítóknak külön megegyezés.

Javítások gyorsan és pontosan eszközölhetnek.

Ehrlich Nándor fia

szőlőpermetező-gyártó,

épület- és diszműbádogos

Zombor,

Bajai-utca 10.

Javítások gyorsan és pontosan eszközölhetnek.

Viszontelárusítóknak külön megegyezés.

Ajánlja saját készítményű, jó minőségű

PERMETEZŐIT.

2 évi jótállás!

25-12

2 évi jótállás!